

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Speculum Monasticum

In Quo Totius Religiosæ disciplinæ Casus, Regulæ & difficultates clarè videntur, breviter explicantur & resolvuntur Canone, rationibus & Patrum auctoritatibus

Philippus <a Domina Nostra Septem Dolorum>

Augustæ Vindellicorum, 1688

Cap. XIX. De professione regularium & eorum privilegiis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40745

intra, & magis probat duritiem obedientiæ
 cundo, redeundo, & laborando, & malè sapius
 edendo, quàm alii, qui sub umbra obediunt be-
 ne edendo & parum patiendo. Talem autem
 licentiam Provinciales dare possunt, imò &
 Piores de consilio patrum Concilii, quando
 ad Provinciales facillè non possunt recurrere, &
 urget necessitas; & à fortiori hoc possunt Su-
 periores majores. Nota tamen, quod initio
 dixi, cum habitu & obedientia, nam si aliter no-
 vitius egrederetur, annus diceretur interpola-
 tus & interruptus, ut supra diximus. *Lezan.*
consul. 9. n. 23. fol. 84.

CAPUT XIX.

De Professione regularium, & eorum Privilegiis.

SUMMARIUM.

- I. Quatuor conditiones requiruntur ad es-
 sentiam religiosi status.
- II. Ad professionem tria necessaria requi-
 runtur.
- III. Professio dicitur nulla ob multas causas.
- IV. An requiratur iteratio novitiatus, cum
 quis est invalidè professus.

Z 5

V. De

- V. De tempore professionis facienda.
- VI. Papa dispensat in votis solemnibus
- VII. Professio illegitimi non est valida apud nos.
- VIII. Professio facta e mentito sexu non est valida.
- IX. Professio servi est invalida.
- X. Professio impotentis servare regula precepta est valida.
- XI. Professio ob malum finem facta, vel ab excommunicato, vel simoniaci, est invalida.
- XII. Professio facta sub conditione de futuro, est aliquando valida.
- XIII. Professio fictè facta, quomodo erit valida.
- XIV. Professio invalida non obligat.
- XV. Professio facta per Procuratorem est valida.
- XVI. Professio ipso jure, irrita subsequenter ratificatione, convalescit.
- XVII. Professus invalidè potest exire propria auctoritate.
- XVIII. Professione declarata nulla, dimissa recuperat omnia quibus renunciaverat.
- XIX. No

- XIX. Nullitate professionis probata legitime dimissus, potest uxorem ducere.
- XX. Professorum regularium privilegia principalia numerantur.
- XXI. Conversi, commissi, & oblato professi, sunt vere religiosi.
- XXII. Quanam debita à professis contracta debeant solvi à monasterio.
- XXIII. Per professionem vacant quacunque beneficia, nec sunt tamen professi beneficiorum incapaces.
- XXIV. Professio facta ad tempus est nulla.
- XXV. Professio facta per metum, an sit nulla.

I. **C**onditiones quatuor requiruntur ad essentiam veri status religiosi, scilicet, 1°. Profiteri tria vota, obedientiam, paupertatem, & castitatem. *Innocent. III. in cap. cum ad monasterium.* 2°. Ut hæc tria vota firmentur, *S. Thom. 2. 2. q. ult.* 3°. Ut tale votum emittatur in religione approbata, quia professio, facta in religione reprobata, habet solum vim voti simplicis, & ad hoc solum potest obligare. 4°. Ut, qui vover, constituatur ab alterius potestate dominativa vel domestica, & inde fit, quod religiosus vi votorum, quæ emisit, non est tam suus, & sui juris, quam religionis, sub cujus potestate

testate & jurisdictione se constituit; quia saeculo renunciat, eique moritur; & ad vitam spiritualem se omnino transferens se Dei obsequio mancipat. Sanchez lib. 5. de precept. decalog. cap. 1. n. 16. Quid sit igitur professio regularis, propriissime colligitur ex supra allegatis, apud *Lezanam* verbo *regularis* n. 2. Est enim promissio obedientiae, paupertatis, & castitatis. Sylvester in summ. verbo *professio* & verbo *religio* 3. in principio, ex *S. Thom.* 2. 2. q. 178. art. 7. vel clarius & expressius ex *Bardano de profess. regulari tom. 5. cap. 18. n. 3.* Professio religiosa est promissio solemniter, & dedicatio sui ipsius Deo liberè à novitio post annum probationis legitimè peractum in loco deputato facta de tribus votis substantialibus, obedientiae, castitatis, & paupertatis, in religione expectata, à sede Apostolica approbata, recepta à Superioriore cum consensu sui Capituli potestatem habente. Unde debet fieri in publico, & non occultè, coram testibus cum quibusdam ceremoniis ab Ecclesia institutis; meritò ergo professio appellatur dedicatio sui ipsius in holocaustum Deo; ipse enim Deo vovetur, & promittitur primario.

II. Necessaria sunt tria ad professionem scilicet aetas, potestas acceptantis, & libertas ut sponte fiat. De aetate decimi septimi anni incepti expressè constat ex *Concil. Trid.* sess. 25. cap. 15. Ita, quod professio emissa ante tempus

tempus, etiam per horam, sit nullius momenti & roboris ad quemcumque effectum, nullamque inducit obligationem ad alicujus regulæ, vel religionis, aut ordinis observationem, aut ad alios quoscumque effectus. *Bordonus resolut. 21. n. 5. & 6.* Qui ergo professionem fecerit, non expleto decimo texto ætatis suæ anno, nulliter agit, & nullam omnino super se inducit obligationem, cum talis professio habeatur ac si nunquam emissa fuisset, & in hoc omnes conveniunt, textus enim clarus est, & ætas professionis debet esse completa de momento in momentum; ita, ut si aliquid modicum desit nullus sit novitiatus, & consequenter invalida sequuta professio; quia quandocumque à lege definitur certum & determinatum tempus, illud debet computari de momento ad momentum, ita ut illi nihil desit. *l. denique Divus 3. §. minorem. Bordon. cap. 7. profess. regularis. n. 5. Lezana cap. 2. tom. 1. n. 10.* ubi ait etiam, quod non requiritur annus & dies ad probationem, ut quidam vulgariter dicunt, quia Concil. solum perit unum integrum annum: & notandum, quod quando professio est invalida ob defectum ætatis legitimæ, aut anni novitiatus nondum expleti, nullo modo obligat, etiam ad votum simplex, nec ad aliquid aliud. De potestate verò acceptantis certum est, quod professio est nulla, si non sit facta inter manus Prælati, vel alterius potestatem

tem habentis. Sicut enim professio includit traditionem potentis se tradere religioni; ita etiam debet esse aliquis, qui habeat potestatem acceptandi. *Sanchez lib. 1. de preceptis decalogi cap. 4. n. 72.* Et licet sit attendendum ad iura propria religionis, de jure tamen communi non sufficit consensus praelati, sed requiritur majoris partis consensus. *Peyrinis tom. 2. de Praelato q. 3. cap. 1. 19.* *Bartholomaeus de Vicchiis, in praxi novitiorum disp. 7. dub. 2. n. 9.* Et inde colligo, quod professio facta inter manus Episcopi est invalida, cum ille non sit praelatus regularium. *Azorius lib. 12. instit. moral. cap. 5. q. 4.* Professio vero accepta a laico, habente commissionem a Praelato legitimo valida erit, & multo magis valida erit acceptata a simplici religioso de licentia Superioris propter majorem rationem. *Lexan, cap. 1. 1. part. n. 25.* De libertate, ut sponte fiat jam dicendum quid sit libertas; libertas definitur facultas naturalis ejus, quod cuique facere licet, nisi vi aut jure prohibeatur; per metum autem nullus liber est ad agendum, vel non agendum; sed cogitur facere, vel desistere; at proinde non lato animo, nec libenter se habet, sed agra, cum incommodo & molestia operatur. *Bord. cap. 19. de profess. regulari n. 18.* Ex hac definitione colligitur, quod, ut professio sponte facta censeatur, debet fieri nullo cogente metu injusto ac gravi seu in virum constantem

stantem cadente, juxta cap. 1. de iis qua vi. cap. vi. qui clerici, vel voventes; juncta gloss. verbo vel modica. Talis metus gravis, exempli gratia, censei debet: Si quis incarceratus fuerit, vel alimenta ei subtracta fuerint: carcer enim & jejunium sunt tormenta quaedam ad cogendum idonea. gloss. in cap. 1. de heret. in 6. verbo tormentis. Imò, licet metus reverentialis propter preces vel imperium Prælati aut consanguineorum non censeatur gravis aut sufficiens ad infirmandam professionem; si tamen alia concurrant, quæ difficillimè homo à se repellere possit, v. g. precum aut imperij sæpius repetiti importunitas, adjunctæ frequentes blanditiæ, quæ sæpe efficiunt, ut toties cum auctoritate instanti contradicere homo omnino non audeat, gravis etiam offensio aut diu durans consanguineorum (à quibus vita aut fortuna dependet) indignatio, vel si minæ expressæ adjunctæ fuerunt, nihil amplius subsidij præbendum fore, si egressus fuerit à religione. Hæc vel singula, vel simul juncta, viri prudentis judicio, considerata etiam hominis conditione, v. g. si rudis, & ad repellendas importunitates minus idoneus sit, metum justum efficere & irritam professionem reddere possunt. Layman, de statu religion. cap. lib. 4. tract. 5. no 3. & seq. fol. 657.

III. Multis igitur de causis professio est invalida, & 1º. defectu consensus majoris partis

tis conventus cum Prælato (ut diximus n. 11
 cap. præcedenti & alibi.) 2º. Ex defectu no-
 vitiatus peracti per annum integrum, de quo di-
 ximus n. 27. cap. præcedenti. 3º. Ex defectu
 gestationis habitus cap. præced. n. 29. 4º. Ex
 defectu experientiæ præcipuarum austerita-
 tum ex parte novitii, cap. præcedenti n. 30.
 Denique quoties est nullus novitiatus, sequitur
 nulla professio, vide totum caput præcedens, &
 numerum secundum hujus capituli per totum.
 Præterea inter impedimenta professionis nu-
 merantur infidelitas & hæresis, quæ de jure di-
 vino excludunt à religione & professione, ut
 deducitur ex 2. ad Corinthios cap. 6. 15. *qua non
 sem conventio Christi ad Belial, &c.* Carentes
 igitur baptismo, uti sunt infideles & hæretici
 qui habent baptismum & non fidem, sunt in-
 capaces professionis. Denique professio in-
 valida dicitur propter omnes causas, quæ noviti-
 ingressum prohibent, quas enumeravimus ca-
 pite præcedenti; videat tamen super his unum
 quisque suas constitutiones. De his amplius
 mè tractat *Bordonus cap. 3. professionis regulæ
 & sequentibus.*

IV. Professio quævis invalida ob aliquem
 defectum, si talis defectus suppleri potest,
 atque, v. g. aut consensus, non indiget reitè-
 ratione novitiatus, quia per illum habitus est
 satis sufficienter satisfactum est menti Ecclesiæ
Sanchez lib. 7. de matrimon. disp. 37. num. 1.

Requitur tamen ratificatio illius professionis invalida, saltem internè facta; quia, cum prior professio fuerit invalida & nulla, non reviviscet, nisi reiteretur, non autem censetur illam ratificare; etiamsi portet habitum proprium professorum, aut faciat actus ad solos professos pertinentes, nisi hoc faciat sciens, prudens & volens, & cum animo & voluntate ratificandi; & si ista omnia non fiunt isto modo, non inducunt professionem etiam tacitam. *Miranda in Manuali tom. 1. q. 30. art. 3. Lezana cap. 2. 1. part. n. 9. Navarrus in cap. Statuimus n. 7 t. 6 lib. 1. Consil. de his quæ vi consi. 6. Bordenus resol. 21. n. 3.*

V. Satis diximus n. 2. præcedenti, de tempore professionis faciendæ, & ideo non sunt repetenda; tamen dicam hic obiter, quod de jure antiquo ætas pro noviciatu in masculino erat annus decimus quartus, & pro professione annus decimus quintus inchoatus. *gloss. cap. 1. 20. q. 1.* Nunc autem de jure *Concil Trident. 20. q. 1.* ætas probationis incipit ab initio anni decimi quinti, professio verò ab initio decimi septimi; & ratio est, quia ante id tempus, pueri non possunt plenum experimentum habere de castitate, quæ inter asperitates maxima est, et enim stimulos carnis non sunt adhuc experti. *Bord. tom. 1. cap. 7. q. 1. n. 3. & 4.*

VI. Quamvis obligatio ex votis solemnibus emissis in professione religiosorum sit perpetua;

A a tua;

tua: potest nihilominus Papa ex suprema potestate, quam habet in illis, dispensare, & e prateritis probatur, quia pluries id fecit; tamen hoc licite fiat, requiritur causa urgentissima publicae utilitatis, Sanchez lib. 5. de precept. decalog. cap. 2. n. 5. Lezana cap. 2. sup. cit. n. 6.

VII. Professio illegitimi non est valida, si licet fuerit protestatum statim ejiciendum esse a religione, quod constiterit, illum esse illegitimum, quia tunc deest consensus religionis, Peyrinis tom. 1. de subd. q. 1. cap. 25. §. 4. Boudriquet tom. 3. qq. regular. q. 11. art. 2. Mandranda tom. 1. Manual. q. 52. art. 2. conclus. 5. Cum ergo de facto repertus fuerit, talem defectum habuisse, corrumpit omnino consensus religionis, qui est de ipsius essentia. l. in omnibus ff. de act. & obligat. l. sicut C. eod. Præterea consensus fuit conditionatus, scilicet, quod non haberet talem defectum, cap. pro te, de rescriptis in 6. cap. præterea 2. de appellat. l. jubemus, ibi DD. ad SC. Velleianum. Professio igitur fuit nulla & irrita deficiente consensu, licet nec subsisteret si defuisset consensus ex parte profitentis, ita Vecchius in praxi novitiorum disput. 13. dub. 15. n. 4. & seq. Imò, nulla discussione præmissa, potest expelli talis professio statim ac scitur talis defectus; actus enim principio nullus nullum producit effectum 4. §. contemnatum ff. de re judicata, cap. præterea

tiim de appellat. Quia nullum esse, & esse sine effectu, paria sunt. *Lezana cap. 2. 1. part. n. 35.* Ubi conclusio ita se habet, ut, his supra dictis non obstantibus, Superiores non possint ejicere professum talem, nisi conjunctim cum ordinario ex quocunque defectu, juxta *Concil. Trident. sess. 25. cap. 19. de regularibus.*

VIII. Professio illius, qui ementito sexu alicubi professus est, est omnino invalida; quia, etsi dicatur, quod profitens dedit suum consensum, sicut admittens; credi debet fictum fuisse ex parte profitentis, imò & nullam ex parte admittentis, cum nullus Prælatus talem admittere possit, nec Ecclesia ad hoc concedere auctoritatem. *Henriquez lib. 14. de regul. cap. 2. n. 6.* Hermaphroditi verò professio, si in eo prævaleat sexus virilis, valida potest esse in monasterio Virorum; si prævaleat sexus foemineus, in monasterio Monialum; quia judicatur vir aut femina per sexum prædominantem; quod si uterque sexus sit æqualis & aptus ad coitum, in neutro valide profiteri potest, *Henriquez supra;* & ideo melius & convenientius expellitur, propter maximum periculum incontinentiæ. *Lezana cap. 2. sup. cit. n. 20.*

IX. Professio item servi, sine licentia domini sui, est invalida, quia non est juris; cum illa tamen valida erit, quia nullo jure interdicitur. *cap. si quis incognitus 27. q. 2. Sanchez lib. 5. in*

5. in decalog. cap. 4. n. 4. quod si servus ingreditur religionem, & a domino id sciente intra triennium non reperatur, non potest transacto triennio ab ipso repeti, dicto cap. si quis incognitus: Et ratio legis est, quia censetur dominus tacite consensisse. *D. Antonin. 3. part. tit. 14. cap. 3. §. 4.* Unde valida erit illius professio transacto illo triennio, licet non antea, et quod transacto triennio, & non antea, cessavit jus, quod habebat dominus ad repetendum & reclamandum servum suum. *Sanchez. sup. num. 44. & 49.*

X. Professio impotentis, servare precepta regulæ ex morbo aut senectute, est valida; quæ potest servare tria vota, quæ sunt essentialia religioni, & etiam multa alia, quæ continentur in regula, possunt ab ipso absque dubio observari. *Rodriguez 2. tom. Summ. cap. 6. n. 1. Lexana cap. 2. sup. citat. n. 22.*

XI. Professio facta ob malum finem, quæ est contrarius substantiæ religionis, vel facta in excommunicato, vel facta per simoniam, est invalida: prima pars probatur, quia nullo modo potest contrarius substantiæ religionis, potest illi derogare. *Sylvester de religio. q. 6.* Secunda pars probatur, quia excommunicationem non tollitur facultas faciendi contractum cum Deo, qualis est professio. *Vincentius Fillucius part. 3. tract. 12. c. 1.* Tertia pars probatur 1.º quia, licet potest

ab Ecclesia irritari, non tamen est irritata. 2°.
Simonia non advertatur substantiæ professionis, neque ipsa est beneficium, neque est actus electionis. *Suarez tom. 1. de religione lib. de simonia cap. 57.* Professionem emittens simoniacè ab eo conventu est expellendus, & in locum arctioris observantiæ retrudi debet ad agendum poenitentiam. *S. Th. 2. 2. q. 100. art. 6. ad 5.* Et recipientes sunt ipso jure excommunicati; & licet non essent excommunicati, interim, dum poenitentiam agunt, sunt ab ordinis executione suspendendi. *cap dilectus filius de simonia. Aldrete lib. 2. de relig. discipl. cap. 6. n. 46. Bordon. tom. 5. cap. 18. q. 57. n. 87. Lexana cap. 2. 1. part. n. 5. & cap. 24. n. 31.*

XII. Professio facta sub conditione de futuro (quæ validè apponitur) licet obligationem suspendat, tamen adveniente conditione, statim absque alio novo consensu est valida; quia consensus ille conditionatus transit tunc in absolutum, & modò non sit retractatus, sufficit ad professionem. *Sanchez lib. 5. in decalog. cap. 4. n. 83.* Professio verò facta sub conditione contraria substantiæ professionis, v. g. si quis profiteretur sub conditione habendi proprium, vel non servandi aliquod votum, est irrita. *Azor. lib. 12. institut. moral. cap. 5. q. 2. & lib. 11. cap. 15. q. 9. Rodrig. 3. tom. 9. q. 17. art. 6.* Unde, si quis emitteret professionem intendendo sibi retinere dominium alicujus rei,

ita ut non sit paratus illam dimittere, quando Superior voluerit, invalidè proficitur; quia de ratione professionis est abdicatio domini aut usus inde pendens à Superiore. *Lessius de justit. cap. 41, dub. 8.* Quod si quis professionem emitteret sub conditione reservandi sibi aliqua quoad usum, & dependenter à Superioris voluntate, valeret professio; quia talis conditio non derogat ejus substantiæ. Vide quæ dixi cap. 5. de voto paupertatis, n. 25. *Lezana sup. n. 26. Bordonus tom. 5. cap. 18. num. 77. & seq.*

XIII. Professio fictè facta, hoc est, sine intentione proficendi, quoad Deum, non est valida; quia non est vera, sed ficta promissio, sicut homo pictus non est homo verus: quoad Ecclesiam verò & forum exterius est valida; quia Ecclesia non judicat nisi de externis: signa autem externa, eam esse veram, satis indicant. Professio verò facta animo promittendi, sed non se obligandi, quoad Deum & homines, est valida; quia ex natura promissionis sequitur naturaliter obligatio; secùs tamen si talis professio non fuit cum animo promittendi, quia eo ipso se ipsam destruxit: promissio enim est de ratione essentiali professionis, & ubi nulla promissio; nec ipsa erit professio, etiam quoad Deum; facta verò professio animo non adimplendi, quoad utrumque forum obligat; quia cum professio sit essentialiter promissio, quæ

intrinsecè includit rationem obligationis, non potest impediri per extrinsecam voluntatem non adimplendi promissum, Azor. tom. 1. institut. moral. lib. 12. cap. 5. dub. 7. Lezana cap. 2. sup. n. 27.

XIV. Quando professio est invalida ob defectum ætatis legitimæ, vel novitiatus nondum expleti non obligat, neque ut votum simplex ad vota promissa, Concil. Trident. sess. 25. c. 15. ubi ait loquens de illa: Nullam inducat obligationem ad alicujus regulæ, vel religionis, vel Ordinis observationem, vel alios quoscumque effectus, Caietanus 2. 2. q. 88. art. 9. Sotus 7. de institut. q. 3. art. 2. Idem dicendum de eo, qui sic in validè profitens, expressè voluerit solum obligari ad illa vota in religione, quia eo ipso declaravit, se nolle obligari ad illa, ut vota simplicia. Sanchez lib. 5. in decalog. cap. 4. n. 105. In casibus autem, quibus professio est nulla ex defectu acceptantis illam, talis professio habet vim voti simplicis, & ut talis obliget, ratio sumitur ex regula tradita cap. unico de spons. impuber. in 6. scilicet, quando actus non valet eo modo, quo fit, valet eo modo, quo valere potest; ac proinde cum talis professio non valeat ut professio, ad minus valebit ut simplex promissio & votum, Azor. lib. 12. instit. moral. q. 3. Lezan. c. 2. sup. n. 28.

XV. Professio, per Procuratorem facta, est valida; nullibi enim excipitur ex his actibus, qui

qui per Procuratorem fieri possunt: idem dicendum de professione facta ab absente propter eandem rationem. *Sylvester verbo religio* 3. q. 15. *Miranda tom. 1. Manual. Pralat. q. 12. art. 1.* Idem dicendum de professione facta nutibus, aut scripto, sine verbis, propter similem rationem, unde infertur, mutum posse valide profiteri, *Sanchoz lib. 5. in decalog. cap. 3. n. 1.* Præter im, si mutus suam voluntatem & consensum signis patefacere potest, sed contrarium docet *Bordonus tom. 5. cap. 3. professionis regularis cap. 15. n. 63.* ait enim, mutum à natura nihil scire, sed secundum sensum, & non secundum intellectum, & voluntatem, ac proinde nec potuisse edoceri de hoc statu, neque illum percipere defectu auditus, & consequenter formalem consensum præstare non potest, advertendo quid agat, & ubi professio verbis facienda est per formam expressam, exclusam tacita, esse inhabilem: quia ea forma uti non potest, tanquam de substantia ad validè profutendum, implicite enim continet Decretum irritans. Ubi verò locum potest habere tacita, tunc solis nutibus uti potest, & profiteri, quia ista verba non requirit.

XVI. Professio ipso jure nulla & irrita, subsequente expressa vel tacita ratificatione, convalescit; hæc doctrina insinuat in *cap. 1. de iis qua vi.* Expressa ratificatio fieri debet coram Prælato & aliis, quorum interest, ut ratificatio

ratificationem professionis antea irrita acceptent & approbent. Tacita verò ratificatio accidit, si inaniter professus, sciens suæ professionis defectum, nihilominus cum Prælati assensu in religione permanet, & proprios professorum actus exercet, vel eorum habitum à novitiis distinctum defert libero animo ac voluntate, quod re ipsa velit esse professus illius Ordinis. Requiritur ergo ad ratificationem, ut, qui ratificare debet, sciat professionem ob ejusmodi defectum ex juris dispositione irritam esse; cum enim incogniti nulla sit voluntas, non potest censeri ratificasse, aut validam voluisse facere professionem, quam ignoravit esse irritam: sicut optimè notavit *Caietanus 2. 2. q. 189. art. 5. Layman. lib. 4. tract. 5. cap. 5. de statu religionis n. 8. & 9.*

XVII. Invalide professus potest exire à religione propria auctoritate, estque receptissima sententia: neque est apostata, qui exit à religione, meritò credens se non esse professum, & potest etiam habitu dimisso fugere, neque illi obstat *Concil. Trident. Lezan. cap. 2. part. 1. n. 48. dub. 1.*

XVIII. Dimissus, probata nullitate suæ professionis, recuperat quæcumque aliis renunciaverat intuitu religionis, disponendo de suis bonis; quia renunciationes & dispositiones, factæ intuitu ingressus, juxta dispositionem Tridentini non valent quando professio est nulla.

nulla, ita Sanchez lib. 7. cap. 5. n. 55. Borda-
nus resolut. 69. n. 48.

XIX. Similiter legitimè dimissus, probata
nullitate suæ professionis, qui non est in sacris
constitutus, cum nulliter profecerit, licitè pot-
est matrimonium contrahere, & uxorem ducere,
modo nullum aliud ante votum castitatis
habuerit, quam illud professionis nulliter em-
issæ; ut clarè dicitur in *Concil. Trident. cap.
in quacumque 15, sess. 25*. Professio nulla nul-
lam inducit obligationem ad alicujus regulæ
religionis, vel Ordinis, & ad alios quoscumque
effectus; nullus enim, regulariter loquendo,
se obligat, nisi ad id quod exprimit; exprimit
autem solùm solemnia, ergo hæc tantùm in-
tendit, contra *Dianam part. 6. tract. 7. resol. 51.*
Bord. citat. num. 49.

XX. Privilegia professionis religiosa sunt
multa, & ipsa recensentur apud *Bordaonum cap.
20. profess. regularis, & apud Lezanam cap. 1.
de privileg. regularium tom. 1.* Primum & præ-
cipuum illud est, quod per professionem regu-
larem professus acquirit remissionem & con-
donationem omnium peccatorum antea com-
missorum, & indulgentiam plenariam, non
quoad culpam, quia jam eorum culpa suppo-
nitur ablata per pœnitentiam, sed quoad or-
minem pœnam temporalem pro illis in purga-
torio debitam: estque communis sanctorum
Patrum consensus & opinio. *S. Hieronymus*
episc.

epij. 8. & 25. D. Bernardus ad finem libri de
 preceptis & dispens. quos refert Sanchez lib. 5.
 cap. 5. n. 2. D. Thom. 2. 2. q. ult. art. 3. Non
 tamen, ut dixi, per eam remittuntur peccata
 quoad culpam, cum nec sit sacramentum, nec
 actus contritionis aut charitatis. Sanchez in
 decalog. lib. 5. cap. 5. n. 3. Nec reviviscet, si
 facta fuerit in peccato mortali per subsequen-
 tem justificationem, quia hoc solum competit
 sacramentis, Caietanus 2. 2. q. ult. art. 3. Hæc
 autem condonatio, non quoties confessio re-
 novatur, sed sola prima vice obtinetur. San-
 chez ut sup. n. 5. & Tabien. verbo novitatus in
 fine. Neque est per modum indulgentiæ ple-
 narie, quia, etsi in effectu illi assimiletur, non
 est ex applicatione meritorum Christi facta ab
 eius dispensatore summo Pontifice, sed ex vi &
 merito ipsius confessionis, quæ dicitur à Patri-
 bus secundum baptismum, in eo sensu, quod sicut
 homo per baptismum renascitur Christo, abren-
 unciando pompis diaboli, cum remissione om-
 nium pœnarum ei debitarum; ita confessus
 mundo renunciat, & moritur, abrenunciat sæ-
 culo, & se cum suis omnibus dicat Deo, & inde
 consequitur remissionem omnium pœnarum,
 quas in purgatorio solvere debuisset: profes-
 sio namque opus est excellentissimum, exce-
 dens quoscumque alios actus humanæ vitæ,
 quia non solum externa, sed & interna, & so-
 ipsum confessus, relinquit & offert Deo in ho-
 locau-

locustum, Sanchez sup. n. 2. Est tamen bula
 la Pauli V. 21. qua incipit Romanus Pontifex in
 Bullar. Romano, ubi de novitiis §. 5. in qua di-
 ctus summus Pontifex indulgentiam pleni-
 riam novitiis ingredientibus concedit, & simi-
 liter profitentibus post annum probationis ex-
 pletum: hanc refert Bordon. tom. 5. de privile-
 leg. novitiorum cap. 12. professionis regularis.
 Secundum est, quod per professionem in reli-
 gione approbata tollitur irregularitas, quae
 provenit ex defectu natalium; ita ut, qui erat
 in saeculo irregularis, quia illegitimus factus
 professus, habilis sit ad ordines sacros suscipien-
 dos. Suarez 5. tom. in 3. part. decis. 41. sect. 1.
 & Sanchez lib. 5. de praecept. decalog. cap. 5. n.
 10. Hoc extendit in ordine ad usum Ordinum
 susceptorum ante professionem: non tamen
 tollitur haec irregularitas, quantum ad digni-
 tates Ecclesiasticas, praelaturas, aut praefecturas
 cap. 1. de filiis presbyter. Sot. in 4. distinct. 27.
 q. 1. art. 3. contra Rodriguez tom. 1. q. 99. regul.
 q. 13. art. 5. Neque extenditur hoc privile-
 gium ad novitios, quia textus cap. 1. de filiis
 presbyter. petit ad hoc illegitimos fieri mona-
 chos, per ingressum autem religionis, qui fit per
 novitiatum, non fit homo verè religiosus aut
 monachus. cap. religio §. quamvis de sent. ex-
 com in 6. Suarez sup. disp. 50. sect. 5. n. 11.
 Tertium, quod per professionem votorum
 solemnium non solum dissolvuntur sponsalia

de futuro, eo, quod professio sit vinculum fortius, quàm sponsalitiis contractus, *Sotus de institut.* & *jure q. 5. art. 3.* sed & dissolvitur matrimonium ratum præcedens, *Sylvest. verbo religio 2. q. 9.* & *verbo matrimonium 8. q. 12.* Numquam tamen dissolvitur per quamcumque professionem matrimonium consummatum, quia nullo jure hoc constat, imò oppositum habetur, *cap. si quis conjugatus q. 2.*

Quartum, tollitur per professionem crimen ingratitude filij erga patrem, ob quam exheredari poterat, vel jam exheredatus fuerat per testamentum patris ante professionem, & ita deciditur in *cap. finali 19. q. 3.* *Rodriguez tom 1. q. 13. art. 3.*

Quintum, per professionem filius à patris potestate liberatur, quia transit in potestatem Prælati religionis, ac proinde patria potestas in ipsum cessat. *Sylvest. verbo patria potestas n. 1.*

Sextum, per professionem omnia vota in sæculo facta in illam commutantur. *D. Thom. 2. 2. q. 88. art. 12 ad primum.* quia ex natura professionis oritur mors vitæ præteritæ. *Caietan. 2. 2. q. 88. art. 12.* Extinguuntur etiam juramenta de rebus piis ad Deum solum facta, quia hæc se habent quasi vota quædam. *Suarez 2. tom de relig. lib. 6. de voto cap. 14. n. 12.* Juramentum verò homini præstitum & ab eo acceptatum non potest in professionem religionis commutari, quia est jus acquisitum tertio. *Sanchez lib. 5. in decalog. cap. 5. n. 45.*

Septimum, quod, ut in jure habetur, laicus clericum seu religiosum accusare non possunt, nisi suam suorumve injuriam prosequantur, *cap. laicus 2. q. 7.* & nisi in criminibus publicis læsæ Majestatis divinæ vel humanæ, in simonia, in sacrilegio, in dilapidatione bonorum Ecclesiæ. *Aldrete lib. 1. de religios. discipl. cap. 4. n. 7.* neque laicus adversus religiosum testis est idoneus in criminalibus, licet non omninò sit rejiciendus, maximè in civilibus, *cap. veniens. cap. de cetero de testibus. cap. laicus 2. q. 7. Aldrete lib. 2. de relig. discipl. cap. 3. n. 14. Rodriguez tom. 2. q. 10. art. 5.* Sunt & alia multa sparsim recensita professorum seu religiosorum privilegia, quæ brevitatis causa non repeto.

XXI. Conversi, commissi, & donati, seu oblati religionum, qui veram trium votorum professionem sub aliqua regula approbata emittunt, verè dicuntur & sunt religiosi, quia ad statum religiosum hoc sufficit. *Grassus 1. part. decision. lib. 3. cap. 5. n. 85.* & ex inde dicuntur personæ Ecclesiasticæ, & gaudent privilegio Canonis & fori. *Sylvester verb. Ecclesia 1. q. 1. & privilegiis omnium aliorum religiosorum ejusdem religionis. Lezana cap. 2. 1. part. n. 4. & cap. 3. n. 18. Miranda in Manual. tom. 1. q. 29. art. 6.*

XXII. Debita, contracta à professo ex Superiorum licentia, debent solvi à monasterio; sunt enim quasi debita ipsius monasterii, idem dicitur

dicitur si talia debita sunt aut fuerunt utilia monasterio. *Sanchez lib. 7. in decalog. cap. 31. n. 9.* Debita verò orta ex delicto religiosi professi, etiamsi Prælatus sit, non debent solvi à monasterio, nisi quatenus ex illo delicto aliquid utilitatis ipsi obvenerit, vel in illud consenserit. Hinc tenetur monasterium solvere expensas necessarias factas à religioso professo, qui de licentia Superiorum vadit extra monasterium pro aliquo negotio; quia eo ipso, quod religio dat licentiam alicui existendi extra monasterium, videtur ea omnia concedere, sine quibus vivere aut iter facere non potest, si in dicta religione pecunia pro itinere conficiendo ex usu religiosi concedatur. Obligatur autem monasterium ad debita Prælati seu Procuratoris, quæ contraxerunt contractibus consentaneis suæ administrationi, quia illa etiam sunt quasi debita monasterii. *Cardinal. Lugo tom. 7. de institut. & jure disp. 3. sect. 10. n. 218.* Non autem si excedant limites suæ administrationis, aut si tales contractus fuerint ad usus turpes & vanos; Inde oritur quaestio, an depositum alicujus secularis, quod erat apud aliquem religiosum, consentiente monasterio, & illud perditum est aut furatum, debeat à monasterio resarciri? Et respondetur affirmative, non verò si depositum esset in manibus alicujus religiosi, non consentiente monasterio; etiamsi talis religiosus esset Prælatus, quia monasterium

rium non obligatur ex delicto Prælati, in quo non consentit monasterium.

XXIII. Quæcunque beneficia ante habitam vacant per professionem in religione approbata emissam, *cap. beneficium de regularibus in 6. Sanchez in decalog. lib. 7. cap. 2. n. 1.* non tamen redduntur religiosi incapaces ad obtinenda beneficia sæcularia, etiam curata ex vi professionis, cum ex natura rei non sint impossibilla votorum obligatio & beneficiorum obtentio, *Lessius lib. 2. de justit. cap. 4. dub. 11.* Nullus tamen regularis sine licentia Summi Pontificis potest suscipere beneficium cum cura animarum, quia hoc declaravit *sacra Congregatio Cardinalium, Sanchez lib. 7. in decalog. cap. 29 n. 71.* Idem dicendum de beneficiis simplicibus, & pensionibus, istæ enim solum à Papa conceduntur. *Sotus lib. 9. de justit. & jure q. 7. art. 2. Lezana part. 1. c. 2. n. 1.* casu tamen dato, quod regularis præsentatus esset Episcopo ad aliquam Ecclesiam parochialem à suo Superiore, posset ab eodem Superiore etiam amoveri sine consensu Episcopi quia sic præsentatus non liberatur à jugo obedientiæ.

XXIV. Professio illius non valet, quia habet solum emissam ad aliquod tempus, v. g. ad viginti annos; & tum, quia sicut matrimonium ad tempus contractum est nullum, ita & professio, antecedens est *S. Augustini, relati...*

fol. 6. 32. q. 2. tūm, quia professio ex se perpetuū obligat; ergo non potest fieri ad tempus. Professione enim religiosus ponitur in statu, quo debet tendere ad perfectionem; hic verò status importat immobilitatem & perpetuitatem ex *D. Thom. 2. 2. q. 183. art. 1.* tūm, quia ratione solemnitatis eam perpetuitatem importat, cū sit contractus, qui parit utrinque obligationem perpetuam. Religiosus enim se perpetuū tradit & obligat religioni, & in ea perieverare usque ad mortem, sicut religio eum acceptat eum obligatione perpetua illum retinendi, & alendi; & talis est effectus solemnitatis, quæ includitur in essentia professionis. Præterea in omnibus religionibus forma professionis exprimit hanc perpetuitatem per verba, usque ad mortem; vel toto tempore vitæ *mez. cap. vidua 16. 20. q. 1. Sanchez lib. 5. cap. 2. n. 18. & cap. 4. n. 61. Bordonus cap. 1. professionis regularis q. 8. num. 63. & seq. & cap. 18. num. 14. & num. 36.*

XXV. Metus gravis injustè incussus cadens in constantem virum, irritat professionem: non solum pro foro externo, sed etiam pro foro conscientie. Metus verò levis professionem non annullat. Prima pars probatur, quia libertas est de ratione valoris professionis & ita necessaria, ut sine ea omninò sit nulla & invalida in omnium sententia nemine discrepante. *cap. presens 4. 20. q. 3. cap. 1. de iis que metu.*

Bb

capo

cap. Vidua si sponte 4. c. cum vivum 12. ibi: qui liberum habet arbitrium in electione propositi, cap. cum simus 14. ubi habitum retinere nolo liberè dimittitur, cap. sicut 15. ibi, spontanea voluntate professionem fecerit de regul. quia professio est actus voluntarius, qui liberè fieri debet, maximè erga Deum, qui coacta servitia spernit, cap. jam verò 23. q. 3. Voluntarium enim militem sibi eligit Deus, cap. non est, 10. 15. q. 1. sed metus tollit libertatem, eo quod illud liberè dicitur fieri quod ita fit, ut in eju fuerit potestate non facere, liberè enim id dicitur factum, quod, antequam fieret, erat indifferens ad fieri, & non fieri; à potentia libera, nemine illà cogente, nec impellente ad agendum, ergo metu factum non dicitur liberè factum, cum factum fuit principio extrinseco determinante, & impellente ad agendum. l. 4. ff. de statu hominum, ergo metus gravis injustus annullat professionem. cap. presens 4. 20. q. 1. cap. sicut 3. cap. illud 10. 20. q. 1. & aliis citatis. Secunda pars probatur pro foro conscientia, qui utrumque forum conveniunt, quando externum non fundatur in præsumptione, quæ in hoc casu non cadit; utriusque enim fori idem iudicium; ergo respectu utriusque professio nulla est, non solum de jure ecclesiastico, sed etiam naturæ & divino, præterea nullum est matrimonium in utroque foro; ergo à fortiori nulla professio, Sanchez lib. 4. disp. 12. num. 11

Tertia pars, quod metus iuste incussus non vitiet professionem, probatur, quia lex & iustitia nulli metum inferunt, sed solum exhibent electionem poenae debitae delicto, aut ingressus religionis; deinde metus iuste incussus non vitiat matrimonium, ergo nec professionem. Sanchez sup. disp. 11. n. 4. Quarta pars, quod levis metus non vitiet professionem, probatur, quia in nullo laedit libertatem, diciturque vanus & in consideratione non habetur, l. metum 6. ff. de eo quod metus. Sanchez supra disp. 17. n. 3. Probatur autem metus per testes singulares, magis autem credendum est duobus affirmantibus, si deponant in metu individuo; affirmant enim de aliquo, quod sensibus patet, quam mille negantibus; quia isti deponunt de aliquo, quod in mente tantum consistit, quod improbable est etiam in causa professionis. Probatur 2º. per iudicia & conjecturas; 3º. per praecedentes protestationes; 4. ex auditu immediato comminantis, & etiam ex alieno auditu in causa professionis, & maxime per vicinos, qui praesumuntur scire facta suorum vicinorum; non vero probatur, quando testes deponunt de auditu accepto a patre metum; quia haec probatio refunditur in personam interesse habentem, a qua tantum cognitionem habent de metu, quibus ideo non est credendum. 5º. Per lachrymas, ante vel post contractum celebratum effluentes, in causa pro-

B b 2 fessionis.

fessivus. Unde nota, quod metus non cen-
 setur probatus per simplicem assertionem, sed al-
 leganda est causa & probanda, hoc est, malum
 comminatum patienti, v. g. mors comminata,
l. nec timorem 7. ff. de eo quod metus. mutilatio
 alicujus membri *ex dicta l. 7. & cap. si quis ab-*
sciderit 1. distinct. 55. verberatio gravis, tor-
 tura corporis, cruciatus, & similia: Armorum
 usus est metus gravis, *l. 1. ff. de vi & vi arma-*
rum, servitutis timor & captivitatis, exilium,
 carcer injustus, *l. qui in carcerem 22.* intelli-
 ge de duro carcere & diuturno; status amissionis,
l. isti quidem 8. eod. ex D. Thom. in 4. distinct.
29. art. 2. ad secundum. honoris perdendi me-
 tus gravis, quando timetur à lingua pestifera,
 stupri comminatio, tam in puero quam in mu-
 liere; infamiae metus gravis est, quando de-
 prehensus in delicto ab aliquo minitatur de
 manifestatione: amissionis majoris partis bo-
 norum, sive divitis, sive pauperis, timor repu-
 tatur cadere in constantem virum. *cap. 1. de*
restit. spoliat. in 6. quia uti grave damnum re-
 quiparatur morti; inops enim effectus appro-
 pinquatur morti. *Sanchez lib. 4. disp. 5. n. 2.*
 Reverentialis timor, si habeat adjunctum vul-
 tus asperitatem, rigidam tractationem, seu ex-
 probationem, dicitur cadere in constantem
 virum, nam tunc timere est actus viri prudentis
 & constantis, *l. ff. de regul. juris, velle non*
credatur, qui obsequitur imperio partis, vel do-
mini;

mini; quando agit cum molestia & damno suo, non dicitur velle liberè sed cogi, *Narr. conf. 10. de his que vi.* Unde metus semper præsumitur in subditis, Nomine verò Superioris, cui debetur reverentia, est pater, mater, avus, tutor, curator, frater major, & patruus, dominus erga servum, superior ex potestate, ut princeps, magistratus, prælatus, & hujus generis, *Sanchez lib. 4. disput. 6. q. 4. n. 24.* Reverentia enim fundatur in subjectione minoris erga superiorem & majorem, quibus contradicere non audet & erubescit, Item preces importunæ sæpius repetitæ à præfatis personis, quibus impeditur subditus, causant metum gravem & cadentem in virum constantem; quia maximum tædium est, sufferre hujusmodi preces sæpius inculcatas in conspectu eorum, cum quibus solemus habitare, aut conversari, *Sanchez lib. 4. disp. 7. n. 7.* respectu verò aliorum preces importunæ non cogunt, sed levem tantum inducunt timorem spernendum; preces autem Superiorum habent vim præcepti, ut *Sanchez supra*, non autem blanditiæ, quæ potius augent voluntarium quam minuunt, & secundum *D. Bonavent. in 4. distinct. 29. q. 1. art. 8.* metum non inducunt, & ideo non impediunt valorem professionis, *Angelus verbo religiosus n. 23.* Ex dictis colligitur, puellam, cui dixit pater, Nolo tibi dare maritum, ideo religionem ingredi, vel man-

nebis in nupta, valide profiteri, si religionem est ingressa, quia ubi est electionis facultas, ibi non est coactio, non enim impellitur ad ingressum religionis, sed illi offertur duplex status virginitatis, in saeculo, vel in religione, ac proinde relinquitur in sua libertate: si contra pater illi dixerit: Volo te privare hereditate, vel expellere extra domum, si non ingredieris religionem, tunc inicit gravem metum, ac proinde nulla professio; quia hoc dicitur reduci & redigi ad servitutem, servitutis autem metus dicitur gravis & insuper conjunctus cum timore reverentiali: Durat verò metus, donec vivit persona, quae illum incussit. *in omnibus cum gloss. final. cap. 1. de iis que vi*, quia non censetur constitutus in plena libertate, Purgatus verò dicitur ille metus & evanuisse, quando patiens facit aliquem actum sponte & libere, & ex sua voluntate à nemine requisitus, vel persuasus, & cum cessante omni causa egrum cum tota libertate, v. g. delationis habitus, mansionis, & perseverantiae in monasterio post mortem incurientis metum, praesertim si cognitionem habuit cessationis causae. Unde, durante causa, signa laetitiae & jucunditatis non purgant metum. Si quis tandem haberet animum se obligandi, non obstante metu gravi injuste illato, adhuc nulla esset professio; quia revera tunc non est libera obligatio, & jus talem animum pro nullo habet, quia videtur implicare, quod

quod quis velit se sponte obligare ex una parte, & ex alia cogatur.

Quomodo jam probetur metus ab eo, qui pretendit nullitatem suæ probationis? Respondeo ut supra, necessarios esse duos testes integros deponentes de metu gravi, & rationem reddentes de malo comminato, in quo debent concordare, licet talis concordia non sit necessaria in loco & tempore, sed sufficit, quod sint singulares in hoc. Vide quæ supra diximus.

Dicendum nunc pro majori hujus ultimi §. intelligentia, quid sit metus. Est igitur metus mentis trepidatio, seu animi perturbatio, orta ex apprehensione mali instantis, vel futuri periculi, quod probabiliter imminet timenti. *l. i. ff. de eo quod metus; dico probabiliter, quia vanus timor & imaginarius non constituit verum metum.* Debet ergo instare, & esse præsens malum quod timetur, vel ejus imminere periculum ex *l. 6. metum autem presentem accipere debemus non suspicionem ejus inferendi.* Dividitur in gravem & levem; gravis à gravi malo, per quod cogitur eligere minus malum, ut effugiat majus: levis, dum timet malum parvi momenti. Gravis igitur est ille metus, qui cogit metuentem eligere minus malum ad evitandum majus probabiliter imminens, ut, si quis eligat omissionem Missæ, ut effugiat mortem sibi proximam probabiliter. Levis è contra est ille, qui cogit eligere majus malum ad

evitandum minus, ut, si foemina eligit adulterium ut mortem devitet, quia non est constantis & prudentis viri anteponeere vitam temporalem spirituali. Sanchez lib. 4. disp. 2. Utrummetus dicatur gravis, quatuor requiruntur. Primò, ut malum, quod timetur, sit grave scilicet ab objecto, non vero ab imaginatione, & apprehensione patientis, qui pluries pro gravi malo apprehendit quod est leve, cum sint homines alii aliis timidiores, & leves corde. Lessus lib. 2. cap. 17. n. 45. Secundò, quod incutiens sit potens ad inferendum malum, alii vanè timetur qui nocere non potest. Tertio, quod probabiliter timeatur, tunc enim revera timendus est, præcipuè si armatus minatur, aut interesse habeat in negotio. Quarto, quod patiens non possit illi facile resistere, nec periculum evitare. Sanchez lib. 4. disp. 1. num. 10. Bord. cap. 19. profess. regul. de professione confessa per totum tom. 5.

CAPUT XX.

De reclamatione professorum regularium.

SUMMARIUM.

- I. Quid sit reclamationis, & an sit licita, & quo tempore fieri debeat.
- II. No